

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEP.	
MEDLEM AV LANDSORGANISASJONEN I NORGE	
Arkivkode..	421.00
Dato:	17.06.09
Saksnr:	2009/1770-037

Barne- og Likestillingsdepartementet
Barne- og Ungdomsavdelingen
Pb. 8036 Dep.
0030 Oslo

Oslo 15.06.2009

Deres ref.: 200901770-/ACDS

Deres dat: 16.04.09

Vårref: EGA 06/2009

HØRINGSSVAR – FORSLAG TIL ENDRINGER I ADOPSJONSLOVEN OG BARNEVERNLOVEN

Fellesorganisasjonen (FO) vil med dette gi våre synspunkter på forslaget om endringer i barnevernloven knyttet til spørsmålet om åpen adopsjon.

FO støtter muligheten for åpen adopsjon for barn som har hatt omsorgstiltak i barnevernet. Dette er etter vår vurdering å ta barn og unges behov på alvor ved at både stabilitet i omsorgssituasjonen og mulighet for kontakt med opprinnelig familie kan sikres gjennom dette forslaget.

I en tid hvor familiemønsteret i samfunnet er i rask og kontinuerlig endring, mener vi det også er på høy tid at tiltakene i barnevernet gjenspeiler utviklingen i samlivsformer og barneomsorg. Mulighet for åpen adopsjon er et viktig bidrag her. Åpen adopsjon må initieres og gjennomføres på barnets premisser og ut fra deres behov, og barnets beste-vurderingen må ligge til grunn her som i alle andre beslutninger som tas med hjemmel i barnevernloven.

FO støtter videre forslaget om at personer bosatt i Norge som ønsker å adoptere et barn fra sitt opprinnelsesland, skal forhåndsgodkjennes av norske myndigheter, på lik linje med annen adopsjon i Norge. Dette anser vi som viktig kvalitetssikring på barnets vegne, og dette vil bidra til å styrke adopsjonsinstituttets legitimitet.

I det nedenstående ønsker vi å kommentere forslaget om åpen adopsjon ytterligere. Vi er særlig opptatt av rammene rundt en åpen adopsjon, som vi mener det er det offentliges oppgave å sikre.

Begrunnelse for synspunktet om åpen adopsjon som barneverntiltak

I høringsvar fra desember 2008 var FO opptatt av at retningslinjene som skulle utarbeides måtte være tydelige på at barneverntjenesten må utøve et godt faglig skjønn i forhold til det enkelte barn når de skal vurdere om sak om adopsjon bør fremmes for fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Vi skrev videre i høringsvaret at vilkårene i barnevernloven § 4-20 tredje ledd er svært skjønnsmessige og at dette fordrer at barnevernet grundig vurderer om adopsjon vil være til beste for barnet. Det er en forutsetning at barneverntjenesten finner at

FO

Besøksadresse:
Mariboesgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
23 06 11 70

Telefaks:
23 06 11 14

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

grunnvilkårene i barnevernloven og adopsjonsloven er oppfylt, jf. barnevernloven § 4-20a), c) og d). Om adopsjon er til barnets beste, jf. barnevernlovens § 4-20 tredje ledd bokstave b), beror på en samlet vurdering, der ulike momenter skal vektlegges. Siden det skal foretas en konkret vurdering av hva som er til beste for barnet, vil opplysninger i den enkelte sak være avgjørende. Det er derfor ikke mulig å gi en endelig og uttømmende oversikt over alle momenter som kan være relevante i barnets beste-vurderingen, ei heller si noe generelt om hvordan de ulike momentene skal veies mot hverandre.

Innholdet i de skjønnsmessige vurderingene som vi mener må ligge til grunn for vurdering av om adopsjon er til barnets beste, vil også gjøre seg gjeldende når det gjelder om en såkalt åpen adopsjon er til barnets beste.

Utfordringene knyttet til omsorgsovertakelse som barneverntiltak omhandler den usikkerhet som ligger i at dette juridisk sett er et midlertidig tiltak, og de konsekvenser dette får for barnets oppvekstssituasjon. FO anbefaler at barneverntjenesten vurderer om åpen adopsjon vil være til barnets beste der omsorgsovertakelsen strekker seg over lengre tid.

Betingelser for og tilrettelegging av bruk av åpen adopsjon

I forbindelse med vurdering av åpen adopsjon må barneverntjenesten innhente informasjon fra barnet, opprinnelige foreldre og mulige adoptivforeldre. Barnets eventuelle fosterforeldre må vurderes av barnevernet om de er egnet som adoptivforeldre i en åpen adopsjon, og selv si i fra om de ønsker å være adoptivforeldre.

FO støtter videre de prosessuelle forholdene knyttet til anke og evt. endringer av ordningen som vedtas, som det redegjøres for i høringsnotatet.

FO mener åpen adopsjon ikke bør avgrenses til å innebære kontakt bare med opprinnelige foreldre. Vi mener at hvem som skal inkluderes som part i en åpen adopsjon fra barnets opprinnelige familie, må være et vurderingstema i den enkelte sak. Her vil vurderingene måtte tas ut fra hva en mener er til barnets beste.

FO mener annen type kontakt enn besøkskontakt må kunne forekomme. Vi er opptatt av at en i minst mulig grad bør nedfelle begrensninger på type kontakt, men at det er tydelige rammer rundt ulik type kontakt. I vedtaks form bør det være besøkskontakt som reguleres, men i forskrift eller andre typer styrende dokumenter kan en si noe om at annen type kontakt kan forekomme, og at dette reguleres i samarbeid med barnevernet eller den instansen som skal følge dette opp.

FO mener det er viktig at de barn og familier det fattes vedtak om åpen adopsjon for, får oppfølging knyttet til dette. Departementet foreslår at barneverntjenesten "skal bistå med gjennomføringen av besøkskontakten", jf. lovtekstforslaget § 4-20 a 2. ledd. FO mener det er hensiktsmessig at barneverntjenesten får denne oppgaven, og mener det er viktig at det utarbeides retningslinjer knyttet til denne oppgaven, slik at det innholdsmessige i åpen adopsjon kan være noenlunde forutsigbart for adopsjonsforeldre, barnet og opprinnelige foreldre når de vurderer

en slik ordning. Retningslinjer er også viktig for at barneverntjenesten på best mulig måte kan legge til rette for dette arbeidet.

I tillegg til det formelle rundt en åpen adopsjon, og det å tilrettelegge for besøkskontakt og evt. annen kontakt, kan det være et behov for alle parter (adoptivforeldre, barnet og opprinnelige foreldre) å arbeide med de relasjonelle forholdene knyttet til å sikre barnets oppvekst. Vi vil her fremheve familievernets kompetanse som betydningsfull og berikende, og mener at partene må gjøres oppmerksomme på at denne instansen kan gi støtte og bistand i ulike situasjoner. FO har tidligere trukket frem behovet for at adopsjonsfamilier uansett bør ha god tilgjengelighet til hjelpeapparatet

I lys av hvilke offentlige instanser som skal eller kan følge familier i åpne adopsjoner, vil vi påpeke behovet for at barnevernets og familievernets ressurser generelt må styrkes. De oppgaver de er satt til å ivareta, og det økende antall barn og familier som er i behov av at disse oppgavene ivaretas, tilsier en betydelig økning av sosialfaglige stillinger. Oppfølging av åpen adopsjon vil være en ytterligere oppgave som betinger tilstrekkelige ressurser.

Med vennlig hilsen

Randi Reese
Forbundsleder

Ellen Galaasen
Fagkonsulent